

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Пойди Олександра Івановича на дисертацію Чабанова Павла Вікторовича за темою: «Діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.06 – урологія

Актуальність теми

Відомо, що нижні сечові шляхи і товста кишка мають стислий анатомо-функціональний зв'язок за рахунок однакового ембріонального походження, іннервації, кровопостачання, спинномозкової і корковою регуляції функцій. Сечовий міхур і пряма кишка виконують однотипні функції (адаптації, евакуації, замикання), які забезпечуються однотипними рефlekсами. Нормальні мікційний та дефекаційний цикли неможливі без адекватного сінергічного скорочення та розслаблення м'язів тазового дна. Тазове дно є складним м'язово-сполучнотканинним утворенням. Слід відзначити, що на сьогоднішній день немає універсального методу дослідження, на підставі якого можна було б отримати вичерпну інформацію про наявність, варіантах і ступінь враженості розладів його функції.

Для успішного лікування поєднаної патології сечовивідної системи і нижніх відділів товстої кишки важливо уточнити причини, виконати ряд клінічних та функціональних досліджень сечового міхура, прямої кишки та їх замикального апарату. Тільки на підставі такого обстеження можна надалі планувати тактику лікування і прогнозувати його успішність.

Таким чином, поєднані нейрогенні розлади нижніх відділів сечовивідної системи і нижніх відділів товстої кишки є актуальною проблемою сучасної медицини.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану НДР ДУ „Інститут урології НАМН України” «Вивчити особливості етіології, патогенезу, діагностики та лікування хворих з поєднаною нейрогенною

патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки» (номер державної реєстрації 0114U000099).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, їх достовірність та новизна.

Усі наукові положення, які викладені у дисертаційній роботі, отримані автором самостійно на основі результатів дослідження 252 хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки. Для досягнення поставленої мети визначено 7 завдань, які внесли нові дані про виникнення поєднаних нейрогенних розладів нижніх відділів сечовивідної системи і нижніх відділів товстої кишки, функціональний стан нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки, клінічні прояви та стан товстої кишки в залежності від тону детрузора, що дозволило розробити алгоритм діагностики та лікування хворих.

Повнота викладу отриманих результатів дисертаційної роботи у наукових фахових виданнях. За темою дисертації опубліковано опублікована 31 наукова праця (5 самостійно), із них 25 статей у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 6 тез у матеріалах науково-практичних конференцій, 7 патентів.

Значимість одержаних результатів для науки та практики

Встановлено причинно-наслідковий взаємозв'язок між наявністю дегенеративно-дистрофічних змін попереково-крижового відділу хребта та станом іннерваційних процесів, які забезпечують та впливають на функцію акту сечовипускання та дефекації.

Подальшого розвитку набуло вивчення патогенетичного механізму розладів нижніх сечовивідних шляхів та дистального відділу товстої кишки на основі врахування анатомо-функціональних особливостей із спільною їх іннервацією, характеру іннерваційних процесів, що їх обумовлюють і проявляються обґрунтовано доведеними змінами тону детрузора та

сфінктера сечового міхура у вигляді чотирьох варіантів.

Запропоновано комплексний діагностичний підхід щодо диференційованого топічного виявлення ланок та характеру порушення іннерваційних процесів по забезпеченню функціонального стану анатомічних структур, призначених для підтримки накопичувальної та видільної спроможності сечового міхура та дистального відділу товстої кишки.

Виявлені особливості клінічного перебігу нейрогенних розладів у хворих із поєднаною патологією нижніх відділів сечовивідної системи та дистального відділу товстої кишки в залежності від статі та віку з урахуванням визначених варіантів функціонального порушення тонузу зазначених анатомічних структур.

Патогенетично обґрунтовані концептуальні принципи лікування хворих з нейрогенними розладами сечовипускання, якими передбачено цілеспрямований вплив за запропонованими схемами на нормалізацію тонузу детрузора, стінки дистального відділу товстої кишки та їх сфінктерного апарату в залежності від наявності ступеня їх порушень за типами тонічного стану.

Обґрунтовано комплексний системний підхід до діагностично-лікувального процесу при наданні спеціалізованої допомоги хворим із нейрогенними розладами нижніх сечовивідних шляхів поєднаними із дисфункцією дистального відділу товстої кишки, суть якого полягає в послідовному диференційованому визначенні функціонального стану нервово-м'язових структур детрузора, стінки дистального відділу товстої кишки та їх сфінктерного апарату із деталізацією видів порушень в їхньому взаємозв'язку, як основи вибору індивідуалізованих програм корекції, спрямованих на його відновлення з оцінкою результативності.

Розроблений алгоритм комплексної діагностики, що включає в себе електроміографію, уродинамічне та колодинамічне дослідження для виявлення функціонального стану нижніх відділів сечовивідної системи та дистального відділу товстої кишки. Ці дослідження були основою для

обґрунтування принципів диференційного підходу до лікування хворих з поєднаною нейрогенної патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки, що дозволяє відновити функціональний стан нижніх сечовивідних шляхів і нижніх відділів товстої кишки та приводить до зменшення ускладнень у вигляді загострення хронічного циститу та пієлонефриту.

Розроблені нові способи лікування хворих на поєднані нейрогенні розлади нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки.

Результати роботи впроваджені в науковий та навчальний процеси на кафедрі урології НМАПО ім. П.Л. Шупика; у медичну практику в поліклініці ДУ «Інститут урології НАМН України»; в публічному акціонерному товаристві "Українська Залізниця" філії "Центр охорони здоров'я", Київська клінічна лікарня на залізничному транспорті №1; міській клінічній лікарні № 18; Комунальному закладі «Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечнікова»; Чернігівській міській лікарні №1; Одеській обласній клінічній лікарні; Чернігівській міській лікарні №2, «Головний військовий клінічний госпіталь» Мініборони України; Чернігівській обласній лікарні, Чернігівській міській лікарні №3.

Оцінка змісту та якості оформлення дисертаційної роботи.

Дисертація викладена державною мовою на 319 сторінках машинопису. Складається із вступу, огляду літератури, розділів з описом власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій. Робота ілюстрована 99 таблицями, 42 малюнками. Бібліографічний показник включає 346 джерел, серед яких 201 зарубіжних авторів.

У вступі автором обґрунтовано актуальність проблеми, визначені мета та задачі дослідження, його наукова новизна, практична значущість, зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами ДУ „Інститут урології НАМН України”. Окреслено особистий внесок здобувача в дану роботу,

відображено апробацію результатів дисертації та впровадження їх в практику, структура і об'єм дисертації.

У першому розділі автор приводить огляд сучасної літератури, в якому систематизує відомості, погляди і методологічні підходи відносно аспектів лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки. Зокрема, етіопатогенетичні аспекти поєднаної нейрогенної патології нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки, сучасні питання діагностики, актуальні та перспективні підходи до лікування та профілактики.

Другий розділ присвячений матеріалам та методам дослідження, використаним у процесі роботи. Слід наголосити на ретельність і системність відображення в цьому розділі методик клінічного, уродинамічного, електроміографічного методів дослідження, методів лікування та алгоритм діагностики поєднаних нейрогенних розладів нижніх сечових шляхів та дистального відділу товстої кишки. Послідовність і сенс викладено цілком підпорядковані меті та задачам дослідження.

Третій розділ присвячений обґрунтуванню принципів лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки. Розділ добре ілюстрований на доступному інформаційному рівні.

В четвертому розділі наведені результати лікування хворих з гіпотонічним нейрогенним сечовим міхуром з поєднаною нейрогенною патологією дистальних відділів товстої кишки.

У п'ятому розділі наведені результати лікування хворих гіперактивним сечовим міхуром з гіперкінетичним тонусом детрузора з поєднаною нейрогенною патологією дистальних відділів товстої кишки.

У шостому розділі наведені результати лікування хворих гіперактивним сечовим міхуром з гіпокінетичним тонусом детрузора з поєднаною нейрогенною патологією дистальних відділів товстої кишки.

Сьомий розділ присвячений результатам лікування хворих змішаної

групи нейрогенним сечовим міхуром з поєднаною нейрогенною патологією дистальних відділів товстої кишки.

У **восьмому розділі** проаналізовані результати оцінки ефективності лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів та дистальних відділів товстої кишки.

Закінчується дисертація розділом, присвяченим аналізу та узагальненню отриманих результатів та висновками і практичними рекомендаціями. Всі вони цілком логічні, інформативні, обґрунтовані попередніми розділами роботи.

6. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці. Одержані автором результати мають безперечну практичну значимість, можуть бути рекомендовані до застосування в урології та колопроктології.

Зауваження до дисертаційної роботи.

1. В роботі недостатньо представлені автором пояснення і обґрунтування механізмів покращення при застосуванні запропонованого автором алгоритму комплексного диференційного консервативного лікування.
2. Враховуючи те, що за даними автора у 82% хворих основною причиною нейрогенних розладів сечовипускання поєднаних із дисфункцією дистальних відділів товстої кишки є дегенеративно-дістрофічні зміни нижньогрудного та попереково-крижового відділів хребта доцільно було б показати особливості комплексного лікування вказаної патології хребта.

Щодо дискусійних питань:

1. Який об'єм лікувальних заходів ви застосовували для профілактики інфекцій верхніх сечовивідних шляхів при гіперактивному сечовому міхурі?
2. Чи були випадки невдач запропонованої автором терапії. Наскільки довго триває стійка ремісія?

Вказані зауваження не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

Автореферат повністю відповідає змісту дисертаційної роботи, принципових зауважень не має.

7. Висновок. Дисертаційна робота Чабанова Павла Вікторовича за темою: «Діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки» є самостійним закінченим науковим дослідженням, в якому наведено теоретичне узагальнення і нове рішення актуальної наукової проблеми урології – діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки, шляхом визначення тону детрузора та дистального відділу товстої кишки і формування алгоритмів лікування хворих із цією патологією.

Представлена дисертація цілком відповідає вимогам, що надаються до докторських дисертацій згідно п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 24.07.2013 № 567, а здобувач Чабанов Павло Вікторович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора медичних наук за фахом 14.01.06 - урологія.

Офіційний опонент:

Професор кафедри хірургії № 1
Національного медичного університету
ім. О.О. Богомольця,
Віцепрезидент Асоціації
колопроктологів України,
доктор медичних наук, професор

О.І. Пойда

ЗАСВІДОЧУЮ
ПРИСВЕРГОВАНО
02 19